

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Mfv.III.10.146/2012/5.szám

A Kúria a dr. Szabó Gyula ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Király László ügyvéd által képviselt Megyei Rendőr-főkapitányság alperes ellen munkáltatói intézkedés hatályon kívül helyezése iránt a Zalaegerszegi Munkaügyi Bíróság 1.M.16/2011. szám alatt indított és a Somogy Megyei Bíróság 2011. november 10-én kelt 3.Mf.21.239/2011/7. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Somogy Megyei Bíróság 3.Mf.21.239/2011/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 15.000 (tizenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, amely magában foglalja az ÁFA-t is.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

A Zalaegerszegi Munkaügyi Bíróság elutasította a felperes keresetét. Az ítéleti tényállás szerint a felperessel szemben a Somogy Megyei Bíróság Katonai Tanácsa előtt büntetőeljárás volt folyamatban, az eljárás során beszerzett igazságügyi elmeorvos szakértői vélemény az alpereshez került. A felperes 2010. november 6-án és november 15-én szolgálati panaszt terjesztett elő, amelyben kifogásolta, hogy az orvosszakértői vélemény törvénysértő módon került az alpereshez, és indítványozta a megyei rendőr-főkapitányság vezetőjének azonnali hatállyal történő

felfüggesztését. A felperest a megyei rendőr-főkapitányság vezetője 2010. november 12-én, az ORFK Humán Igazgatási Szolgálat pedig 2010. november 1-jén tájékoztatta arról, hogy beadványa nem minősül a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 194. §-a „hatálya alá”, illetőleg a főkapitányság vezetője nem akadályozta a felperes panaszjogát.

Az elsőfokú bíróság a felperes módosított keresetét, amely annak megállapítására irányult, hogy az alperes az említett katonai tanácstól jogsértő módon kérte be az igazságügyi elmeorvos szakértői véleményt - a Hszt. 1. § (1) bekezdése, 193. §-a, 194. § (1) bekezdése, 195. § (1) bekezdése, 196. § (1) bekezdése és a Pp. 123. §-a alkalmazásával - a következő indokok alapján utasította el.

A felperes szolgálati panasz címén előterjesztett beadványa, amelyben a büntetőeljáráshoz kapcsolódóan alpereshez került szakvélemény „bekérését” vitatta, nem tartozik a Hszt. hatálya alá, különös tekintettel arra, hogy a felperes keresetlevelében azt is állította, hogy a katonai tanács azt jogsértő módon küldte meg az alperesnek. Megállapítási keresetnek a felperes azon utalása alapján, miszerint a fizetés nélküli szabadsága lejártát követően a munkáltató pszichés alkalmatlanságát kívánta megállapíttatni, nem volt helye, „ez idő előtti”, tekintve, hogy a soron kívüli alkalmassági vizsgálatot külön jogszabály, az egyes rendvédelmi szervek hivatásos állományú tagjai egészségi, pszichikai és fizikai alkalmasságáról, közalkalmazottai és köztisztviselői munkaköri egészségi alkalmasságáról, a szolgálat-, illetve keresőképtelenség megállapításáról, valamint az egészségügyi alapellátásról szóló 57/2009.(X.30.) IRM-ÖM-PTNM együttes rendelet (R.) szabályozza, az alkalmatlanság elbírálásánál pedig nincs jelentősége annak, hogy az alperes jogszerűen jutott-e az orvosszakértői véleményhez.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokai alapján helybenhagyta. Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 123. §-a helyes alkalmazásával találta idő előttinek a felperes azon hivatkozását, hogy a szakértői véleményt az alperes a vele szemben a későbbiekben - soron kívüli alkalmassági vizsgálat során - megállapítandó alkalmatlansága alátámasztására felhasználhatja, a felperes ugyanis ilyen esetben az általa sérelmesnek tartott intézkedéssel szemben önálló jogorvoslattal élhet.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben elsődlegesen az eljáró bíróságok határozatainak „megváltoztatását” és a szolgálati panaszait elutasító döntések hatályon kívül helyezését, másodlagosan az ítéletek hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását kérte.

Álláspontja szerint az eljáró bíróságok a tényállás feltárása nélkül, téves ténybeli következtetésekre alapítva hozták meg határozataikat, amelyek jogi indokolást egyáltalán nem tartalmaznak, ezért sértik a Pp. 221. § (1) bekezdését.

A felperes - részben megismételve a keresetlevelében és a fellebbezésében előadottakat - arra hivatkozott, hogy a Pp. 123. §-a alkalmazására okot adott, hogy az alperes 2008. február 14-én a Somogy Megyei Bíróság előtt folyamatban volt büntetőeljárásból jogellenesen kikért és megkapott adatokra, így a 2007. december 4-én kelt, valótlan tartalmú igazságügyi elmeorvosi vizsgálati leletre alapítva indított ellene FÜV eljárást. A felperes szerint a Pp. 123. §-a alkalmazását indokolta, hogy az alperes ezt a szakvéleményt és ezen, valamint más büntetőeljárásokban keletkezett okiratokat („igazságügyi leleteket”, megszüntető határozatot) más alkalmakkal is, többek között jellemzése elkészítésénél, méltatlansági eljárás megindítása során vele szemben felhasználta. Álláspontja szerint a Pp. 123. § alkalmazására ad alapot az is, hogy az említett okiratokat alperes vezetője - a Hszt. 5. § (1)-(4) bekezdésben foglaltakkal ellentétesen - vele szemben kettős mércét alkalmazva fogadja be és használja fel.

A felperes kifogásolta, hogy az alperes vezetője a jogi képviselője jelenlétét a rendelkezési állománya megszüntetéséről rendelkező, 2011. szeptember 30-i parancs kiadását megelőző eljárás során nem engedélyezte, és mások jelenlétében egészségi, pszichikai alkalmatlanságára vonatkozó közlést tett. Sérelmezte, hogy az alperes a panaszjogát több ízben is korlátozta, figyelmen kívül hagyta a FÜV tárgyában a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság által hozott jogerős ítéletet, és további, a szolgálati jogviszonyból származó jogait (szabadság, munkabér, stb.) csorbító intézkedéseket tett.

A Pp. 123. §-a alkalmazhatóságának alátámasztására a felperes hivatkozott a BH 2002.245. számon közzétett eseti döntésben és a Legfelsőbb Bíróság Mfv.II.10.635/2011/5. számú határozatában foglaltakra is. Érvelése szerint az okiratok jogsértő módon történő beszerzése tárgyában beadott panaszt a Hszt. 194. § (1) bekezdése alapján, függetlenül attól, hogy e tárgykör a jogszabály felsorolásában nem szerepel, az alperesi szerveknek, valamint az eljáró bíróságoknak is érdemben el kellett volna bírálniuk, ez a kötelezettség ugyanis az Alkotmány 64. §-a, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 92. § (1)-(2) bekezdései, és 93. §-a alapján fennáll. A szolgálati panasz előterjesztését indokoltta teszi, hogy a FÜV elrendelése, a jogsértő tartalmú iratok jogsértő módon való beszerzése és felhasználása a szolgálati jogviszonyára kihat.

A felperes - a BH 2005.336., BH 2007.416. számon közzétett döntések alapján - kifogásolta a jogsértő iratbeszerzésre vonatkozó tanúbizonyítási indítványai mellőzését is. Érvelése alátámasztására utalt továbbá a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2.Mf.955/2010/6. számú jogerős ítéletére, amelyben a bíróság a FÜV eljárás elrendelésének jogellenességét állapította meg. A felperes szerint a Pp. 123. §-a alkalmazásának azért sem volt akadálya, mert az őt hátrányos helyzetbe hozó, kárt okozó és a jövőben is várhatóan kárt okozó intézkedés kártérítés alapjául is szolgálhat.

A felperes állította, hogy az első- és másodfokú bíróság a Pp. 13. § (1) bekezdés e) pontja értelmében, elfogultság okából ügyében nem járhatott el. Az elsőfokú bíróság tanácsa 2011. május és június hónapban vele szemben hivatalból, indokolatlanul jelentett be elfogultságot, az eljáró tanács elfogultságát igazolja, hogy a bíróság ítéletét - az alperes „vezetője, mint iskolatárs és barát érdekében” - hivatalból már korábban ismert eseményekre hivatkozva hozta meg. A másodfokú tanács pedig - a Somogy Megyei bíróság említett katonai tanácsa által elkövetett jogsértésekre tekintettel - nem vizsgálhatta elfogultság-mentesen, hogy a jogsértő módon készült elmeorvos szakértői véleményt ki és miért adta ki az alperesnek. A felperes mindezek alapján a Pp. 13. § (1) bekezdés e) pontja szerinti kizárási okot jelentett be az ügyében eljáró első- és másodfokú bírósággal szemben, hivatkozva arra is, hogy a bíróságok megsértették a Pp. 2. §-a, 7. §-a, 8. §-a, 163. §-a, az Alkotmány 2. §-a, 57. §-a, 64. §-a és 70/A. §-a által biztosított jogait. A felperes állította továbbá, hogy az ügyében eljáró hatóságok és bíróságok eljárása az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 6., 8. és 14. cikkébe ütközik és ellentétes az Alkotmánybíróság és az OBH felülvizsgálati kérelemben felhívott határozataiban írt, a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülését szolgáló követelményekkel. A felperes végül állította, hogy az eljárás során sérült a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény 21. §-a, 26. § (1) bekezdése, 28. § (1) bekezdése, 31. §-a, valamint a bíróságok szervezetéről és jogállásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 2. § (2) bekezdése, 9. §-a, 10. §-a és az Alkotmány 50. § (1)-(2) bekezdése is.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását és a felperes költségekben való marasztalását kérte az ítélet megalapozottságára hivatkozva.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet - a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján - tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria eljárása során abból indult ki, hogy a felperes a megyei rendőr-főkapitányság vezetőjéhez, majd az ORFK vezetőjéhez címzett szolgálati panaszában, valamint keresetlevelében is sérelmezte, hogy az alperes vezetője a Somogy Megyei Bíróságon Kb.I.26/2007. számon folyamatban lévő büntető ügy irataiból jogszabálysértő módon - a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.), az ügyészségi szolgálati viszonyról és az ügyészségi adatkezelésről szóló 1994. évi LXXX. törvény az államtitokról és a szolgálati titokról szóló 1995. évi LXV. törvény, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény és más jogszabályok, utasítások általa megjelölt rendelkezéseinek megszegésével - kért ki adatokat, köztük a 2007. december 4-i igazságügyi elmeorvosi vizsgálat „leletét”, amelynek felhasználásával az alperes vele szemben 2008. február 14-én FÜV eljárást indított. A felperes a szolgálati panaszokban a fentiekén túl indítványozta az alperes vezetőjének felfüggesztését is, keresetlevelét pedig azzal az állítással egészítette ki, hogy a büntetőeljárásban beszerzett szakvélemény „rendőri vezetésnek” való megküldésére is jogsértő módon került sor.

A Hszt. 194. § (1) bekezdése szerint a hivatásos állomány tagja szolgálati panasszal élhet, ha a szolgálati viszonyára vonatkozó, e törvény 195. §-ában nem szabályozott döntést vagy intézkedést, illetve ezek elmulasztását sérelmesnek tartja.

A felperes szolgálati panaszában az Avtv. 2. § 2. pont b) pontja és 3. pontja alapján különleges adatnak (egészségügyi állapotára vonatkozó, illetve bűnügyi személyes adatnak) minősülő adatai szolgálati felettese intézkedése útján történő, jogszabálysértő beszerzése és annak a hivatásos szolgálatra való alkalmatlansága megállapítására irányuló eljárás megindítására, végső soron a jogviszony alkalmatlanság miatti megszüntetésére való felhasználása ellen kért jogvédelmet. A felperes a szolgálati viszonyával összefüggő intézkedésekkel kapcsolatban állított jogsértést, az általa előadottak alkalmasak voltak arra, hogy a panaszt az alperes illetékes szervei a Hszt. 194. § (1) bekezdése alapján kivizsgálják, és érdemben elbírálják, figyelemmel arra is, hogy azokkal szemben a felperes a Hszt. XV. fejezetében szabályozott eljárások közül más jogintézmény útján nem kérhetett jogvédelmet. Az alperesi szervek a szolgálati panasz érdemi elbírálását ezért nem mellőzhették csupán amiatt, mert a panaszban a felperes - a fent ismertetettek mellett - indítványt tett felettese szolgálatból való felfüggesztésére is.

A Hszt. 194. § (1) bekezdése alkalmazhatósága nem volt kizárható az eljárási bíróságok által figyelembe vett azon tény alapján sem, hogy a felperes a perben az adatszolgáltatás megtörténtét is állította. A személyes (különleges) adatnak a büntető bíróság általi

jogosulatlan továbbításával okozott jogsérelem a Hszt. által biztosított jogintézmények útján valóban nem orvosolható, a szolgálati viszonyral összefüggésbe hozható alperesi intézkedéssel szembeni jogvédelem szükségessége azonban az adatkezelő esetleges jogsértése okán nem vonható kétségbe.

Az eljárás bíróságok döntésének érdemben helytálló voltát ugyanakkor a Hszt. 194. § (1) bekezdésének téves értelmezése nem befolyásolta. A megállapítási keresetnek a Pp. 123. §-a értelmében feltétele, hogy a kért megállapításra a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükség legyen és a felperes - a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában vagy valamely más okból - teljesítést ne követelhesen.

A felperes olyan adatát tartalmazó okirat (igazságügyi orvosszakértői vélemény) beszerzése miatt, illetve felhasználása megelőzése érdekében terjesztett elő megállapítási keresetet, amely az R. által szabályozott FÜV eljárás megindításához nem volt szükséges. A hivatásos állomány tagja soron kívüli egészségi, pszichikai alkalmassági vizsgálatát a közvetlen szolgálati előljáró az alkalmatlanság megállapítására okot adó körülmény észlelése esetén saját hatáskörben is elrendelheti, ennek az eljárásnak és az egészségi, pszichikai, illetve fizikai alkalmasság megállapítására irányuló FÜV eljárás megindításának sem feltétele, hogy annak szükségességét a vizsgálat kezdeményezésére jogosult személy más (így pl. büntető) eljárásokban beszerzett igazságügyi orvosszakértői véleményekkel alátámassza (R. 25. §, 40. §).

A felperes ellen indult büntetőeljárásban beszerzett szakvélemény hivatalos úton történő megküldésére irányuló alperesi intézkedés megtételét, továbbá azt, hogy a büntető bíróság a szakvélemény megküldését az Avtv-re hivatkozva megtagadta, a felperes által a fellebbezés mellékleteként csatolt okirat igazolta. A felperes által indítványozott, azon állítására vonatkozó bizonyítás elrendelésre, miszerint a személyes (különleges) adatait tartalmazó okirat más módon az alperes birtokába került és az a FÜV elrendelése, alkalmatlansága megállapítása és jogviszonya megszüntetése célból ténylegesen felhasználásra került, a fent kifejtetteken túl azért sem volt ok, mert - ahogyan arra a másodfokú bíróság helytállóan rámutatott - ezen jogsérelmek orvoslása az intézkedésekkel szemben biztosított önálló jogorvoslat keretében kérhető.

A Pp. 221. § (1) bekezdése szerint az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. Meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell

azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tényt nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

Az eljárt bíróságok ítéletei - a felperes felülvizsgálati érvelésével szemben - tartalmazzák a megállapított tényállást, az alkalmazott jogszabályokat, az indokolásból egyértelműen kitűnik, miként jutottak az ítéleti következtetésekre. Az a körülmény, hogy a bíróságok nem adták indokát a felperes bizonyítási indítványai mellőzésének, a felülvizsgálati eljárásban nem orvosolható lényeges eljárási szabálysértésnek nem minősül, ezt a hiányosságot a Kúria - a korábban kifejtettek szerint - pótolta.

A Legfelsőbb Bíróság/Kúria a Pp. 270. § és a 275. §-a értelmezése során több eseti döntésében (BH 1996.372.; KGD 2000/149.) rámutatott, hogy a felülvizsgálati eljárásban nem lehet hivatkozni új jogcímre, illetve megjelölni olyan új jogszabálysértést, amelyre a fél a felülvizsgálati eljárást megelőző bírósági eljárásban nem hivatkozott. A rendkívüli perorvoslatnak csak olyan téves jogi álláspont vagy mulasztás szolgálhat alapjául, amely az eljárás korábbi szakaszaiban is a per tárgya volt. Amely kérdéssel ugyanis a korábban eljárt bíróságok erre irányuló kérelem hiányában nem foglalkozhattak, azzal kapcsolatban jogszabálysértést sem követhettek el. A felperes felülvizsgálati kérelmében az alperes számos olyan intézkedését, mulasztását is kifogásolta, amelyek semmilyen összefüggésben nem álltak a perben általa érvényesíteni kívánt joggal. E körben, valamint az eljárás korábbi szakaszaiban nem hivatkozott jogszabályok megsértésére vonatkozó kifogások körében a Kúria mellőzte a jogerős ítélet felülvizsgálatát.

A Legfelsőbb Bíróság - a Pp. 13. § (1) bekezdés e) pontja és 16. § (4) bekezdése értelmezése során - a BH 1997.425. számon közzétett eseti döntésben kimondta, hogy a per során elő nem terjesztett elfogultsági kifogásra hivatkozó felülvizsgálati kérelem alaptalan. A felperes a per folyamán nem jelentett be a Pp. 13. § (1) bekezdése szerinti kizáró okot, azt az eljárt bíróságok nem vizsgálhatták, eljárásuk törvényessége erre hivatkozással ezért a felülvizsgálati eljárásban nem vitatható.

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet - az indokolás fenti módosításával, a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával - hatályában fenntartotta.

A felperes az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles.

A felülvizsgálati eljárás illetékét - figyelemmel a felperest a Pp. 358/B. §-a alapján megillető munkavállalói költségkedvezményre - a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1)-(2) bekezdése és 14. §-a

alapján a magyar állam viseli.

Budapest, 2013. március 18.

*Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin
s.k. előadó bíró, Dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s.k. bíró*

A kiadmány hiteléül:

kúriai tisztviselő